

Reactie Nota van wijziging Wet regulering sekswerk

Er zijn al veel reacties binnengekomen op de consultatie, en de negatieve reacties laten al zien dat deze wet geen invulling geeft aan dat waar deze voor is opgesteld: het beschermen van sekswerkers.

De grondslag van dit wetsvoorstel is dat sekswerk in essentie een ander soort werk is dan overige arbeid, waardoor uitzonderlijke middelen gerechtvaardigd worden: verregaande controle op degenen die het werk uitvoeren en degenen die hen daarbij ondersteunen.

De opstellers van het voorstel schrikken er niet voor terug de beroepsgroep zo goed als gelijk te trekken met een poel van mensenhandel en framen hierdoor de discussie in termen van handhaving in plaats van in termen van arbeidsomstandigheden.

Niemand zal ontkennen dat mensenhandel een kwaad is dat aangepakt moet worden. Sekswerkbelangenorganisaties onderschrijven dit ook. Echter, sekswerk staat niet gelijk aan mensenhandel, en het is niet gerechtvaardigd bona fide sekswerkers zodanig in hun werk en privé-leven te hinderen door het optuigen van een registratiesysteem dat zij niet meer in vrijheid van hun leven kunnen genieten.

De basis van de WRS is het registratiesysteem voor sekswerkers, gekoppeld aan een vergunningssysteem.

Onder dit systeem worden een aantal zaken mee-ingevoerd die uitermate zorgelijk zijn.

Zo wordt het voor gemeenten mogelijk voor een nuloptie voor vergunningen te kiezen in artikel 4.4.2. Dit moet weliswaar onderbouwd worden, maar de geschiedenis leert dat het voor gemeentes gemakkelijk is dit met vage verwijzingen naar de openbare orde te doen. Zolang er hiervoor geen duidelijke criteria zijn die meetbaar zijn, is dit geen optie die overwogen moet worden. De WRS wil landelijk beleid invoeren, en het invoeren van lokale achterdeuren om sekswerk alsnog onmogelijk te maken is niet wenselijk.

Ten tweede wordt een intakegesprek, met vervolgggesprek ingevoerd om een vergunning aan te vragen in artikel 4. Echter, voor dit intakegesprek worden geen criteria vastgelegd: die zullen naar verluid ná de invoering van de wet worden vastgesteld bij Algemene Maatregel van Bestuur. Men vraagt dus aan de Tweede Kamer een blanco cheque te tekenen wat betreft de voorwaarden voor een vergunning. Deze voorwaarden bepalen wat “toegestaan sekswerk” zal gaan inhouden en het feit dat deze wet nalaat deze definitie toetsbaar te maken voor de Tweede Kamer maar achteraf wil gaan vaststellen is niet acceptabel. Het is op deze manier voor de Tweede Kamer niet mogelijk vooraf een debat te hebben over deze definitie, die ten grondslag moet liggen aan het überhaupt opstellen van beleid.

Ten derde wordt in artikel 10 voorzien in de intrekking van de vergunning. Ook hier zijn de criteria voor intrekking zodanig vaag dat willekeur mogelijk is, en zelfs voor de hand ligt. Hoe verwacht men gedurende de looptijd van een vergunning signalen binnenkomen? Wanneer wordt besloten dat er een grens overschreden wordt? Zonder duidelijk criteria is het onmogelijk hier een oordeel over te vellen, en deze criteria zouden tenminste in de Memorie van Toelichting opgenomen dienen te zijn. Maar ze ontbreken, en dat feit alleen al is zorgwekkend. Er wordt in de memorie veel geschermd met bescherming, zonder dat er een

adequaat en onderbouwd beeld geschetst wordt waartégen beschermd gaat worden. Nogmaals, dat is geen basis voor landelijk beleid, maar eerder een bevestiging van de status quo, die een lappendeken aan lokaal beleid is.

Als laatste, en hierover is in de meeste reacties al uitgebreid gesproken: het registratiesysteem.

Daar kunnen we kort over zijn: gesteld dat dit systeem bedoeld is om sekswerkers te beschermen, schiet het haar doel voorbij. Een registratiesysteem is ten eerste een niet proportioneel middel: de gevaren die het oplevert met betrekking tot zowel gegevensverwerking als de lekgevoeligheid van dergelijke data staat niet in verhouding tot het te behalen doel. De opstellers van de memorie hebben ook niet hard weten te maken waaróm een dergelijk register bij zou dragen aan de veiligheid van de sekswerkers; het systeem wordt als nuttig gezien voor de gemeentes en de overheid, maar hun belangen liggen niet in één lijn met die van sekswerkers. De overheid mag dit natuurlijk zelf denken, maar de reacties van belangenorganisaties laten het tegendeel zien. De overheid heeft de organisaties hierin wel gehoord, maar niet naar hen geluisterd. Er is op het gebied van het registratiesysteem niets veranderd ten opzichte van de eerste versie van deze wet, en daar waren zowel de Raad van State als de AP duidelijk in hun oordeel: dit onderdeel van de wet is niet proportioneel ten opzichte van het beoogde doel. De overheid heeft ervoor gekozen dit oordeel naast zich neer te leggen zonder verdere onderbouwing, waarmee zij impliciet aangeeft geen antwoord op deze zwaarwegende bezwaren te hebben. Het registratiesysteem dient níet geaccepteerd te worden!

Afsluitend:

De wet zoals deze nu ligt is niet in het belang van sekswerkers. Zij is zelfs niet in het belang van de gemeentes en de overheid, omdat zij zal leiden tot meer problemen voor sekswerkers, en dus voor meer problemen voor deze overheden. Als de overheid daadwerkelijk een slag wil slaan in het veilig maken van sekswerk, dan zal zij werk maken van fatsoenlijk arbeidsrecht voor sekswerkers en misstanden via die weg aanpakken. Dit houdt onder andere in dit dossier over te zetten van Justitie naar Sociale Zaken, waar het thuishoort. Sekswerk is een beroep, en misstanden dienen dan ook aangepakt te worden via de daarvoor geeigende paden. Dat begint door uit te gaan van de zelfstandigheid van sekswerkers, níet van de onzelfstandigheid.

Ik geef de lezer hiervoor als laatste nog deze korte studie naar de ontwikkeling van sekswerk sinds 2000 in overweging: <https://baswisselink.com/articles/sekswerkwrws/>

Met vriendelijke groeten,

Bas Wisselink